

Gebiedsgerichte Terugkoppeling Eiland van Dorcht

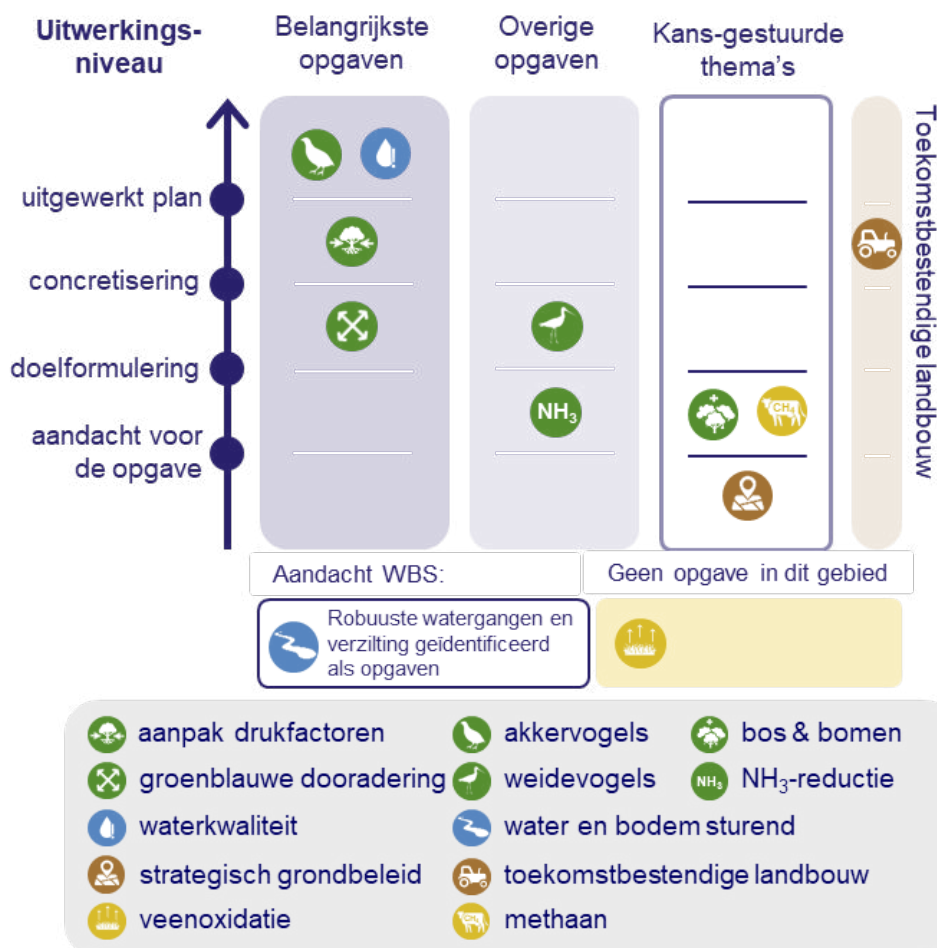
Inleiding

De provincie heeft met veel aandacht de gebiedsplannen van de 16 deelgebieden in Zuid-Holland geanalyseerd. Ze zijn in januari 2026 met waardering door Gedeputeerde Staten vastgesteld voor analyse. Deze gebiedsgerichte terugkoppeling is onderdeel van het Tweede Peilmoment. Per deelgebied staan we stil bij de opbrengsten, sterke punten en verbeteringsuggesties. De terugkoppeling is bedoeld om de deelgebieden de komende maanden verder op weg te helpen samen resultaten te realiseren en de gebiedsplannen te verbeteren. In september 2026 wordt een besluit van Provinciale Staten verwacht over de brede vervolgaanpak van de gebiedsprocessen in het ZH-PLG.

Hierna volgt inzicht in 1) de opbrengst van het gebiedsplan; 2) de sterke punten in het gebiedsplan; 3) verbeteringsuggesties voor het gebiedsplan en 4) een vooruitblik op de korte termijn.

Opbrengst gebiedsplan

Uitwerkingsniveau gebiedsplan

Randvoorwaarden

Hoewel het gebied geen expliciete randvoorwaarden stelt voor verdere uitvoering, noemt het gebiedsplan wel enkele behoeften die te interpreteren zijn als randvoorwaarden, namelijk:

- **Financiering en instrumentarium:** er is meer geld nodig voor het versneld oppakken van uitdagingen. Gebiedspartners gaan samen op zoek naar aanvullende financiering. Als subonderdeel benoemt het gebiedsplan dat hoogspanningsleidingen gecompenseerd moeten worden om te voorkomen dat het landelijk gebied daar onder lijdt.
- **Samenwerking en draagvlak:** monitoring is een belangrijke maatregel om bijdrage aan doelbereik zichtbaar te maken. Zonder deze maatregel hebben andere projecten wat de partners betreft weinig zin.

Financiële vraag

Met het gebiedsplan van Eiland van Dordt zijn 9 projectvoorstellen ingediend. De financieringsbehoefte is op dit moment €4,7 mln., waarvan €2,4 aan de provincie Zuid-Holland wordt gevraagd. Voor 1 project geldt dat er geen complete kosteninschatting is opgenomen. Het kan zijn dat de totale financieringsbehoefte nog veranderd.

Cofinanciering wordt georganiseerd vanuit deelnemende ondernemers bij het project *precisielandbouw*. De totale omvang van het project is €3 mln, waarvan €750.000 aan de provincie Zuid-Holland wordt gevraagd.

Sterke punten

Allereerst wil de provincie haar waardering voor het gebiedsplan Eiland van Dordt nog eens benadrukken. Daarbij zien wij onder andere de volgende sterke punten.

- Het gebiedsplan laat een sterke verbondenheid zien tussen gebiedspartners. Gezamenlijk wordt gewerkt aan negen onderscheiden uitdagingen, waarbij elke gebiedspartner een duidelijke rol vervult.
- Belangrijke opgaven zijn waterkwaliteit in combinatie met de aanpak gewasbeschermingsmiddelen, groenblauwe dooradering en aanpak van drukfactoren met een focus op exoten. Er ligt een gedragen en efficiënte aanpak op biodiversiteit. Op deze thema's zijn ook projectvoorstellen die aan doelbereik zullen bijdragen, opgesteld.
- Er is relatief veel aandacht voor agrarisch perspectief op planniveau. Deze zijn vertaald naar enkele projectvoorstellen gericht op het sluiten van meststromen of boerenlandvogels. Desalnietemin is de bijdrage aan doelbereik van deze projecten indirect (onderzoekend/verkenkend van aard), en dus nog niet te kwantificeren.
- De NNN-opgave is vrijwel afgerond.
- Er worden kansen gesignaleerd voor groenblauwe dooradering en de aanleg van bos.
- Om oplossingen te bieden voor de genoemde uitdagingen is een groslijst met mogelijke maatregelen uitgewerkt. Er zit nog veel potentie in deze groslijst.
- Het projectvoorstel om het effect van maatregelen te monitoren draagt bij om beter inzicht te krijgen wat er al gebeurt en wat nodig is in de toekomst om doelen te halen. Dit is provinciebreed nodig en biedt veel aanknopingspunten voor een bredere samenwerking met de provincie.
- Door inzet van ANLb-subsidies wordt een substantiële bijdrage geleverd aan het verbeteren van het leefgebied voor akkervogels.
- De aanpak van exoten is een goede aanpak van het wegnemen van één van de drukfactoren in het N2000-gebied De Biesbosch.

Verbetersuggesties

Korte termijn

- Benut kansen om projecten meer in samenhang op te pakken. Een voorbeeld is de aanpak voor akkervogels en groenblauwe dooradering, waartussen veel overlap zit. Maar ook op de andere projecten kunnen die verbindingen worden gelegd zoals bijvoorbeeld de samenhang tussen maatregelen emissiecoaches, wasplaatsen en spuitmachines gewasbeschermingsmiddelen die allen betrekking hebben op waterkwaliteit. Voor een aantal projecten is onduidelijk in hoeverre ze bijdragen aan doelbereik, ondanks dat dit wel mogelijk is. Werk deze projecten verder uit.
- Werk, waar mogelijk, een aanpak uit voor andere drukfactoren dan exoten. Die worden al wel benoemd in het plan, maar leiden nog niet tot concrete projectvoorstellen. Die uitwerking kan aan de hand van het [Arcadis-rapport](#). Zoals dat nu ook voor exoten gebeurt.
- Het gebied kent weinig melkveehouders, voor wie wel een emissiereductieopgave ligt. Het is het verkennen waard of zij kunnen deelnemen aan initiatieven op emissiereductie vanuit andere deelgebieden.
- Werk de plannen voor agrarisch perspectief verder uit tot samenhangende projecten of borg in de uitvoering de samenhang tussen verschillende projecten die hieraan raken.
- Voeg voor bos en bomen concrete ambities en projecten toe. Er zijn twee bekende locaties waar aan plannen voor bosuitbreiding wordt gewerkt. Deze, en andere kansen moeten uitgewerkt worden in het gebiedsplan.

Middellange termijn

- Er zit nog potentie in de groslijst aan maatregelen. Werk deze lijst verder uit en pak hierbij waar mogelijk maatregelen integraal op.
- Behoud de aandacht voor de opgaven rondom het *water- en bodemsysteem* (ruimte voor waterberging). Daar wordt nu een onderzoeksproject op voorgesteld. Ook na de onderzoeksfase zijn mogelijke vervolprojecten effectief.
- De projecten kennen veel onderzoeksfases. Zorg ervoor dat de uitkomsten van die onderzoeken zich vertalen naar voorstellen voor fysieke maatregelen die bijdragen aan doelbereik.
- Werk voor de akkerbouw kunnen maatregelen voor emissiereductie (stikstof, gewasbescherming) verder uit. Ook zonder normering is het van belang om die stappen te zetten.

Hoe nu verder?

De provincie als gebiedsautoriteit:

- Gaat aan de slag met het verder uitwerken en bestuurlijk vaststellen van richtinggevende doelen voor gebieden (waar mogelijk/nodig).
- Ontwikkelt haar beleidskaders verder, zoals de Modulaire Herziening van het omgevingsbeleid, het Regionaal Waterprogramma, de Uitvoeringagenda Landbouw, en de SANE-maatregelsporen.
- Biedt ondersteuning aan de gebiedsprocessen met gebiedsmanagers, proceskosten en deelnamevergoedingen. De gebiedsprocessen lopen in ieder geval tot Statenbesluit over de vervolgaanpak in september 2026 door.

De provincie als gebiedspartner:

- Werkt aan het versterken van integraliteit door integraliteit tussen *gebieden* te versterken via gebiedsmanagers en regietafels maatregelen en projecten voor biodiversiteit meer afstemmen. En integraliteit tussen *opgaven* te versterken door gelijksoortige projecten in samenhang op te pakken en waar nodig overkoepelend beleid te maken.
- Werkt aan het versterken en concretiseren van gebiedsplannen door
 - Opvolgen van aanbevelingen uit gebiedsgerichte terugkoppelingen
 - Programmeren selectie van low-regret projectvoorstellen via de Voorjaarsnota 2026 voor behoud van energie en voorgang in gebiedsprocessen.
 - Overige projectvoorstellen te concretiseren en programmeren o.b.v. het geactualiseerde afwegingskader ZH-PLG. Deze programmering wordt november 2026 verwerkt in de begroting 2027.

Daarnaast werkt de provincie aan een vervolgaanpak voor de gebiedsprocessen, aanhakend op en lobbyend richting het nieuwe Rijksbeleid. Voor de vervolgaanpak spreken we ook met gebiedspartners. Het voorstel wordt naar verwachting voor de zomer gedeeld, waarna Provinciale Staten het in Q3 2026 kunnen behandelen.

Tevens gaat de provincie aan de slag met de gestelde randvoorwaarden. We herkennen veel randvoorwaarden vanuit de gebiedsplannen en werken op dit moment al aan een aantal gestelde randvoorwaarden. Tegelijkertijd geldt dat we voor een deel van deze randvoorwaarden nog werk te doen hebben of een besluit moeten nemen. De komende periode gaat de provincie hiermee aan de slag en kijkt welke rol zij hierin kan vervullen.

Wij vragen of het gebied zich met ons inzet voor:

- Blijf doen wat je al deed: benut reeds geplande overleggen voor het opwerken en concretiseren van ingediende en nieuwe projectaanvragen waar nodig.
- Ga samen met de gebiedspartners (inclusief ons) met de verbeter suggesties op de korte termijn aan de slag om het gebiedsplan nog beter aan te laten sluiten bij de opgaven in het landelijk gebied.
- Onderzoek welke maatregelen in samenhang met elkaar binnen het eiland of binnen de Zuid-Hollandse Delta kunnen worden opgepakt. Maak daarbij gebruik van elkaars kennis en kunde.